



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1662/2015
22.10.2015. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Миломира Николића, председника већа, Слађане - Накић Момировић и Марине Говедарица, чланова већа, у парници тужиоца Д.М. из Б., чији је пуномоћник Ђ.П., адвокат из Београда, против туженог Града Београда, кога заступа Градски јавни правобранилац, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4343/2013 од 11.12.2014. године, у седници одржаној 22.10.2015. године, донео је

РЕШЕЊЕ

I ПРИХВАТА СЕ предлог за одлучивање о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4343/2013 од 11.12.2014. године, као изузетно дозвољеној.

II УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 4343/2013 од 11.12.2014. године и предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 67245/10 од 22.02.2013. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу по основу накнаде штете на име изгубљене добити за период октобар 2005. – март 2008. године исплати 397.655,63 динара, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачно одређеног месечног износа од доспелости па до исплате, док је за износе преко досуђених у ставу првом изреке, до укупно траженог износа, тужбени захтев одбијен. Ставом трећим изреке, тужбени захтев је одбијен у делу којим је тужилац тражио да се тужени обавезе да му по основу пореза на приход исплати 110.377, 89 динара. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 151.980,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4343/13 од 11.12.2014. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде штете због изгубљене добити исплати појединачне месечне износе наведене у изреци, са припадајућом законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка тако што је обавезан тужилац да туженом накнади парничне трошкове у износу од 96.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужилац је изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној, ради уједначења судске праксе.

Апелациони суд у Београду решењем РЗ 124/2015 од 24.06.2015. године, предложио је Врховном касационом суду одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4343/13 од 11.12.2014. године ради уједначавања судске праксе и евентуално новог тумачења права.

По оцени Врховног касационог суда, испуњени су услови за одлучивање о ревизији тужиоца као изузетно дозвољеној, у смислу члана 395. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" 125/04, 111/09), који се у овом поступку примењује по основу члана 506. став 1. ЗПП ("Службени гласник РС" 72/11). Тужилац је уз ревизију приложио пресуде Апелационог суда у Београду којима је у истој правној ситуацији различито одлучено, па, по оцени ревизијског суда, постоји потреба уједначавања судске праксе, у смислу члана 395. ЗПП, због чега је одлучено као у ставу I изреке овог решења.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је 31.05.2004. године поднео Секретаријату за привреду града Београда, као надлежном органу туженог, пријаву за обављање делатности такси превоза путника на територији града. Дана 16.09.2005. године надлежни орган је донео решење да тужилац не испуњава услове прописане Одлуком о ауто-такси превозу („Службени лист града Београда“, бр. 12/02,5/03 и 14/04) и није му дата сагласност за обављање те делатности. Против тог решења тужилац је благовремено изјавио жалбу, па је у поновном поступку надлежни орган туженог одбио да тужиоцу да сагласност за обављање делатности такси превоза применом нове Одлуке о ауто-такси превозу („Службени лист града Београда“, бр. 29/05). Тужилац је покушавао да издејствује сагласност за обављање делатности такси превоза и упис у регистар вођењем управних спорова. Градска управа града Београда донела је решење 10.03.2008. године којим су спојени поступци по захтеву тужиоца за измену појединачног акта од 07.03.2006. године, поднетог по одлуци Уставног суда Републике Србије која је донета 29.09.2005. године и захтеву тужиоца за обављање делатности ауто-такси превоза. Истовремено је решењем од 10.03.2008. године дата сагласност тужиоцу за обављање те делатности. У регистар привредних субјеката, тужилац је уписан као предузетник за обављање делатности такси превоза 01.04.2008. године. Тужилац је био незапослен у периоду од 29.02.2000. до 18.11.2003. године, од 17.03.2004. до 04.04.2007. године и од 01.08.2007. до 11.05.2009. године. Из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке, утврђено је да је тужилац у спорном периоду од 31.05.2004. до 10.03.2008. године, због немогућности обављања делатности ауто-такси превоза на територији Града Београда, претрпео штету у износу од 411.035,55 динара, а због неплаћања доприноса за пензијско и инвалидско осигурање у износу од 218.556, 55 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да је тужбени захтев тужиоца за накнаду материјалне штете у виду измакле добити основан. Након објављивања одлуке Уставног суда Републике Србије од 21.09.2005. године, којом је утврђено да одредбе члана 6. став 1. тачка 7. и члана 11. став 4. Одлуке о ауто-такси превозу нису у сагласности са Уставом и законом, као и тачка 3. Плана потреба за ауто-такси превозом у Граду Београду у 2005. години, тужени није у разумном и примереном року донео одлуку по захтеву тужиоца од 31.05.2004. године за издавање дозволе за обављање такси превоза на територији града Београда, па је тиме дошло до проузроковања штете тужиоцу у висини изгубљене добити, у смислу члана 189. став 1. Закона о облигационим односима. Првостепени суд је оценио истакнути приговор застарелости потраживања и нашао је да је овај приговор неоснован, с обзиром да се примењује рок застарелости из члана 376. Закона о облигационим односима, који није протекао, јер је тужилац за штету сазнао у моменту када је уписан у регистар туженог, односно 01.04.2008. године, а да је тужба поднета 24.03.2010. године.

По оцени другостепеног суда, поступање органа туженог се не може сматрати неправилним и незаконитим. У време одлучивања о захтеву тужиоца за упис у регистар превозника, тужени је у складу са тада важећом Одлуком о ауто-такси превозу („Службени лист Града Београда“, бр. 12/02,5/03 и 14/04), применом члана 6. Одлуке, обавестио тужиоца да не испуњава услове за упис у регистар, јер није било слободних места за такси возаче. Одлуком Уставног суда Републике Србије I У 53/04 од 29.09.2005. године оцењено је да одредба члана 6. Одлуке о такси превозу није сагласна Уставу Републике Србије. Тужени је дана 26.03.2007. године донео решење којим тужиоцу није издата сагласност за обављање делатности ауто-такси превоза због тога што не испуњава услове из члана 8. нове Одлуке о ауто-такси превозу („Службени лист Града Београда“, бр. 29/05). Тужени је након доношења одлуке Уставног суда о неуставности члана 6. Одлуке о такси превозу из 2002. године, са изменама, дозволио тужиоцу да обавља делатност такси превоза, почев од 20.03.2008. године. На тај начин су последице неуставности одлуке отклоњене, па се поступање туженог не може сматрати незаконитим и неправилним радом и основом одговорности туженог за накнаду штете. Осим тога, одлуком Уставног суда Републике Србије о неуставности и незаконитости наведене Одлуке туженог није одређено да ће правне последице неуставности и незаконитости бити отклоњене накнадом штете, што је предвиђено одредбом члана 58. Закона о поступку пред Уставним судом. Стога је првостепена пресуда преиначена и тужбени захтев одбијен.

Ревизијом тужиоца основано се указује да је побијаном другостепеном пресудом погрешно примењено материјално право.

Према одредбама чл. 2, 7. и 36. Закона о друмском саобраћају ("Службени гласник РС" 46/95, 66/01, 61/05), аутотакси превоз је јавни превоз путника који се обавља путничким аутомобилом који испуњава услове прописане тим законом (члан 2); општина, односно град уређује и обезбеђује, у складу са законом, организацијом и начином обављања јавног превоза путника који се обавља на територији једне општине, односно града и ауто-такси превоза (члан 7); а општина, односно град може, у смислу члана 36, прописати ближе услове за обављање ауто-такси превоза (став 1); прописано је да општина, односно град, у

складу са саобраћајно-техничким условима, доноси програм којим се дефинише оптимално организовање ауто-такси превоза (став 2); законом је прописано да се саобраћано-технички услови дефинишу у текућој за наредну годину, а на основу истраживања карактеристика превозних захтева – возњи које обављају овлашћене стручне организације (став 3) и да приликом доношења програма општина, односно град немају право да ограничавају број лица која могу обављати ауто-такси превоз на територији општине, односно града (став 4).

Одлуком о ауто-такси превозу ("Службени лист Града Београда" 12/02, 5/03, 14/04), донетом с позивом на наведене одредбе члана 36. Закона о друмском саобраћају, било је прописано да се у оквиру годишњег и вишегодишњег планирања потреба у такси превозу путника и ствари на територи Града Београда планирају потребе за такси превоз, да годишњи план потреба садржи број такси возача чијим се радом задовољавају потребе за овом врстом превоза, одређени орган надлежан за доношење годишњег плана, начин и поступак доношења плана.

Физичко лице може обављати такси превоз као предузетник ако поред услова утврђених законом испуњава и услов утврђен овом одлуком – да има слободно место такси возача у годишњем плану потреба из члана 5. Одлуке (члан 6. став 1. тачка 7).

Уставни суд Републике Србије је одлуком I У 53/04 од 29.09.2005. године утврдио да одредбе члана 6. став 1. тачка 7. и члана 11. став 4. Одлуке о ауто-такси превозу ("Службени лист Града Београда" 12/02, 5/03, 14/04) нису у сагласности са Уставом и законом. У образложењу ове одлуке наведено је, између осталог, да је: "одредбом члана 36. став 4. Закона о превозу у друмском саобраћају прописано да се актом општине, односно града којом се дефинише оптимално организовање ауто-такси превоза, не може ограничавати број лица која могу обављати ауто такси превоз на територији општине, односно града, да законом утврђено овлашћење општине односно града да уређује и обезбеђује посебне услове, као и организацију обављања ове врсте јавног превоза по оцени Суда, искључује могућност да се на основу наведеног овлашћења актом локалне самоуправе ограничава број лица која се могу бавити такси делатношћу, што оспорене одредбе члана 6. став 1. тачка 7. и члана 11. став 4. Одлуке, чини несагласним са законом".

Тужени је примењујући наведене неуставне и незаконите одредбе Одлуке о ауто-такси превозу, којима је био ограничен број лица које се могу бавити такси делатношћу на територији Града Београда, одбио да тужиоцу да сагласност за обављање ауто-такси превоза путника на територији Града Београда, а по захтеву тужиоца од 31.05.2004. године, услед чега тужилац није могао да обавља своју делатност до 10.03.2008. године и да стиче добит на тај начин. По оцени Врховног касационог суда, због неправилног рада органа односно одбијања да на захтев тужиоца стави ван снаге свој појединачни акт, по основу правног дејства одлуке Уставног суда, према члану 57. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС" 32/91, 67/93, 101/05, 107/07); тужени је на основу одредаба члана 172. Закона о облигационим односима одговоран за штету и у обавези да тужиоцу накнади штету проистеклу

доношењем одлуке, на основу које је тужиоцу ускраћена сагласност за обављање ауто-такси делатности.

После вишеструког укидања одлуке о измени појединачног акта у смислу члана 57. наведеног закона, тужени је изменио свој појединачни акт на основу којег тужиоцу други пут није дао сагласност за обављање ауто-такси делатности. Тужилац је коначно од туженог ову сагласност добио 10.03.2008. године. Зато тужилац има право на накнаду штете по правилима облигационог права и ово своје потраживање може да оствари подношењем тужбе за накнаду штете редовном суду, у смислу члана 1. ЗПП.

У погледу законских услова за накнаду материјалне штете, основа одговорности и висине штете у смислу одредаба Закона о облигационим односима, побијана пресуда не садржи разлоге па су због погрешне примене материјалног права у погледу основа одговорности туженог за накнаду ове штете остале неутврђене чињенице у погледу наведених околности из члана 189. Закона о облигационим односима.

С обзиром на наведено, у побијаној другостепеној пресуди због погрешне примене материјалног права, чињенично стање је остало непотпуно утврђено.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке и укинуо другостепену пресуду на основу члана 407. став 2. Закона о парничном поступку.

У поновном поступку, другостепени суд ће одлучујући о жалби туженог, отклонити указане недостатке и донети нову одлуку.

**Председник већа-судија
Миломир Николић, с.р.**